

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง
MANAGEMENT MODEL TO DEVELOP THE PARTICIPATION IN ACADEMIC
ADMINISTRATION OF TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE EDUCATION SANDBOX RAYONG PROVINCE

อัจฉรา นิตยวัน¹, ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ², อัจฉรา วัฒนานรงค์³, ธารินทร์ รसानนท์⁴
Achara Nittayawan¹, Sakchai Nirantawe², Achara Whattananarong³,
Tharin Rasanon⁴

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา, ประเทศไทย¹⁻⁴
College of Management, University of Phayao, Thailand¹⁻⁴

Corresponding Author E-mail: rukpeople@gmail.com

Received 12 January 2026; Revised 27 January 2026; Accepted 18 March 2026

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

อัจฉรา นิตยวัน, ศักดิ์ชัย นิรัฐทวิ, อัจฉรา วัฒนาณรงค์,
ธารินทร์ รसानนท์

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง 2) ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบโครงสร้างเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) สร้างและประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู กลุ่มตัวอย่างคือครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.52) ขณะที่การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.68) ผลการวิเคราะห์เส้นทางพบว่า ตัวแปรทำนายสามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 99.20 (R^2 = .992) โดยปัจจัยด้านองค์การมีอิทธิพลรวมสูงสุด (.741) รองลงมาคือปัจจัยด้านครู (.402) และปัจจัยนอกองค์กร (.248) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรูปแบบโครงสร้างเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ รูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพ PDCA ได้รับการประเมินว่ามีความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.77) และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.47) สะท้อนว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศองค์กร และศักยภาพครู เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

คำสำคัญ: รูปแบบ; พัฒนา; การมีส่วนร่วม; การบริหารงานวิชาการของครู

MANAGEMENT MODEL TO DEVELOP THE PARTICIPATION IN ACADEMIC
ADMINISTRATION OF TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE EDUCATION SANDBOX RAYONG PROVINCE

Achara Nittayawan, Sakchai Nirantawee, Achara Whattananarong,
Tharin Rasanon

Abstract

This research article aimed to (1) examine the causal factors influencing teachers' participation in academic administration in secondary schools within the Rayong Educational Innovation Area, (2) verify the goodness of fit between the proposed theoretical structural model and empirical data, and (3) develop and evaluate an administrative model to enhance teachers' participation in academic administration. The sample consisted of 200 secondary school teachers working in schools located in the Rayong Educational Innovation Area. The research instrument was a five-point Likert-scale questionnaire with a reliability coefficient of not less than 0.70. Data were analyzed using descriptive statistics, including means and standard deviations, multiple correlation analysis, and path analysis.

The results indicated that the overall level of causal factors affecting teachers' participation in academic administration was at the highest level ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.52), while the level of teachers' participation in academic administration was at a high level ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.68). The path analysis revealed that the predictor variables explained 99.20% of the variance in teachers' participation in academic administration ($R^2 = .992$). Among the predictors, organizational factors exerted the highest total effect (.741), followed by teacher-related factors (.402) and external organizational factors (.248), all of which were statistically significant at the .05 level. In addition, the theoretical structural model demonstrated a good fit with the empirical data. Furthermore, the administrative model developed based on the PDCA (Plan-Do-Check-Act) cycle was evaluated as having a high level of appropriateness ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.77) and the highest level of feasibility for practical implementation ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.47). These findings suggest that academic leadership, a supportive organizational climate, and teacher capacity development are key mechanisms for promoting teachers' participation in academic administration within educational innovation areas.

Keywords: Management Model; Develop; The Participation;

Academic Participation Administration of Teachers.

บทนำ

การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบของกระบวนการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารงาน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ สิ่งสำคัญที่ทำให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมประสบความสำเร็จ คือ การสร้างความรู้สึกร่วมกันของบุคลากรในองค์กร การเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็น และการมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจร่วมกัน (ภูมิพัฒน์ รักพรหมกุล, 2563) Cohen and Uphoff (1980) อธิบายลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 4 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในกระบวนการตัดสินใจถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานในองค์กร ทั้งนี้ บุคลากรในทุกระดับควรมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบส่วนบุคคลและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (สุธีระ ประเสริฐสุรพันธ์, 2562)

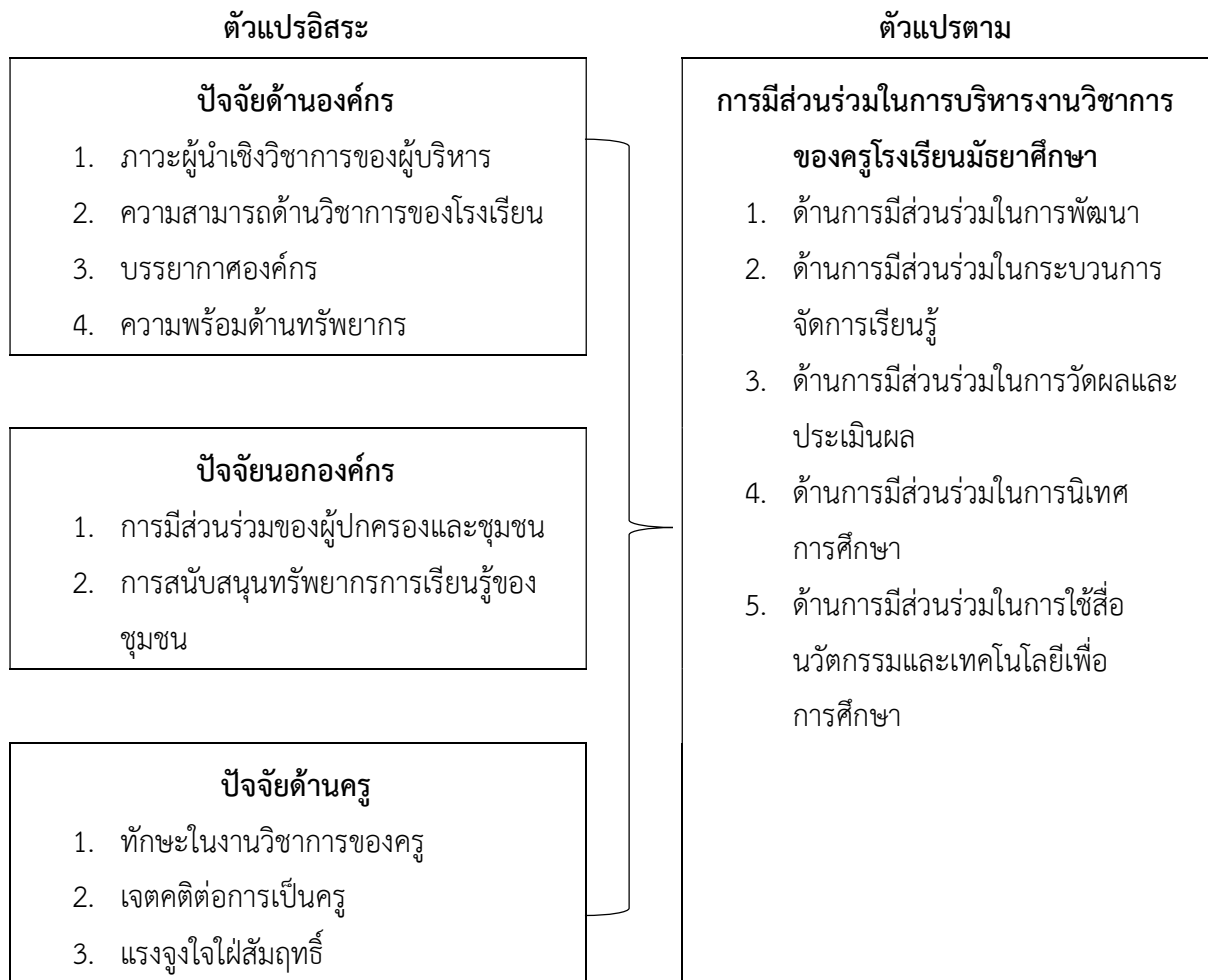
นอกจากนี้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ทั้งด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงสภาพทั่วไปของสถานศึกษา (จักรพันธ์ แก้วพันธ์ และพิภพ วงเงิน, 2566; สุพิชชา มากะเต และคณะ, 2564) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ จากแนวคิดทางทฤษฎีและสภาพปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารที่สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง เพื่อให้ได้รูปแบบ แนวทาง หรือวิธีการที่มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในงานวิชาการ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของรูปแบบโครงสร้างเชิงทฤษฎีของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

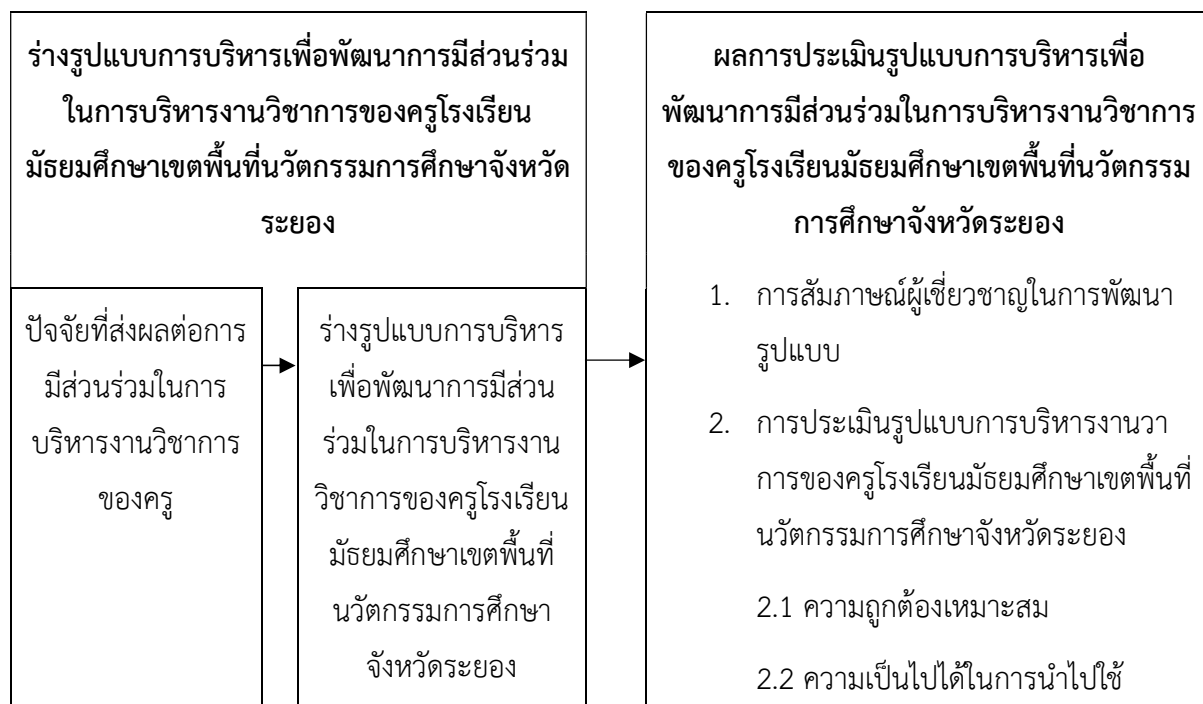
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยองของผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยระยะที่ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัยระยะที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัยระยะที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Methods) เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย
2. นำแนวคิดจากการสังเคราะห์เอกสารเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 17 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,293 คน (ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยอาศัยแนวคิดของ แฮร์และคณะ (Hair et al., 2014) เสนอให้ใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of thumb) คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10 ตัวอย่างต่อตัวแปรสังเกตได้หนึ่งตัวแปร การวิจัยครั้งนี้มีจำนวนตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร จึงต้องการกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 แต่เพื่อความมั่นใจจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้จำนวน 200 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) อย่างมีสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยนอกองค์กร และปัจจัยด้านครู

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 17 โรงเรียน ส่งหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง เมื่อได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้จึงตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้งเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง และปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise MRA)

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ด้วยการวิเคราะห์ Path Analysis ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง โดยการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

2. พัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากผู้เชี่ยวชาญ

3. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มากำหนดประเด็นในการร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครู โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยองเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ ด้านการบริหารมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี ประสบความสำเร็จในด้านวิชาการและเป็นแบบอย่าง จำนวน 9 โรงเรียน จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ จากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งแนบร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง สำหรับการเตรียมข้อมูลล่วงหน้าดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ผู้ประเมิน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและ มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย การวัดและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ในความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากวิทยาลัย การจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และผู้วิจัย รับแบบประเมินกลับคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบประเมิน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลการประเมินความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	ระดับ
1. ปัจจัยด้านองค์กร	4.62	0.48	มากที่สุด
2. ปัจจัยด้านนอกองค์กร	4.66	0.52	มากที่สุด
3. ปัจจัยด้านครู	4.52	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.60	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ทั้งสามกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.52

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร	4.62	0.54	มากที่สุด
2. ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.28	0.72	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล	4.32	0.73	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา	4.40	0.69	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.42	0.71	มาก
เฉลี่ย	4.41	0.68	มาก

จากตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.68)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง กับตัวแปรสังเกตได้

โมเดล	ผลการวิเคราะห์ (Stepwise)			
	สปส.การถดถอย		t	P-value
	B	β		
(Constant)	.062		.072*	.040
1. ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหาร (ACL)	.208	.257	25.261*	.000
2. ความสามารถด้านวิชาการของโรงเรียน (ACA)	.147	.153	5.131*	.000
3. บรรยากาศองค์กร (ORG)	.145	.203	24.027*	.000
4. ความพร้อมด้านทรัพยากร (RES)	.122	.171	15.925*	.000
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (PCP)	.148	.202	20.130*	.000
6. การสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ของชุมชน (CRS)	.112	.192	22.560*	.000
7. ทักษะในงานวิชาการของครู (TAS)	.024	.028	3.241*	.001
8. เจตคติต่อการเป็นครู (TAT)	.078	.092	3.090*	.002
9. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (TMA)	.068	.081	3.200*	.002

Dependent Variable: ACP $R^2 = .992$ * $p < .05$

จากตาราง 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 9 ตัวแปรของปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหาร (ACL) ความสามารถด้านวิชาการของโรงเรียน (ACA) บรรยากาศองค์กร (ORG) และความพร้อมด้านทรัพยากร (RES) ปัจจัยนอกองค์กร ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (PCP) และการสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ของชุมชน (CRS) และปัจจัยด้านครู ได้แก่ ทักษะในงานวิชาการของครู (TAS) เจตคติต่อการเป็นครู (TAT) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (TMA)

พบว่า ตัวแปรทั้ง 9 ตัวแปร ดังกล่าวสามารถอธิบายการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู (ACP) ได้ร้อยละ 99.2 ($R^2 = .992$) โดยตัวแปรที่อธิบายได้ดีที่สุด 3 อันดับแรก คือ ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหาร ($\beta = .257$) บรรยากาศองค์กร ($\beta = .203$) และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ($\beta = .202$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมในโมเดล Path Analysis ของตัวแปรทำนาย

ตัวแปรทำนาย	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู		
	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม
ปัจจัยด้านองค์กร	.455*	.286*	.741*
ปัจจัยนอกองค์กร	.139*	.109*	.248*
ปัจจัยด้านครู	.402*	-	.402*

*p<.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมในโมเดล Path Analysis แสดงว่า ตัวแปรทำนายที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปัจจัยด้านองค์กร (.741) ปัจจัยด้านครู (.402) และปัจจัยนอกองค์กร (.248) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

1. การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้การบริหาร ด้วยหลักวงจร P D C A มีองค์ประกอบ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการบริหารและกระบวนการพัฒนา

2. การประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ดังตาราง 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ในภาพรวม

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู	ความถูกต้องเหมาะสม			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ	
1. หลักการของรูปแบบ							
	เฉลี่ย	4.64	0.53	มากที่สุด	4.75	0.44	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์							
	เฉลี่ย	4.07	0.93	มาก	4.64	0.45	มากที่สุด
3. การบริหารปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วม ในการบริหาร งานวิชาการของครู							
3.1 ปัจจัยด้านองค์กร							
3.1.1 ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหาร		4.71	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.1.2 ความสามารถด้านวิชาการของโรงเรียน		4.43	0.75	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
3.1.3 บรรยากาศองค์กร		4.14	0.95	มาก	4.29	0.90	มาก
3.1.4 ความพร้อมด้านทรัพยากร		4.43	0.75	มาก	4.71	0.48	มากที่สุด
3.2 ปัจจัยนอกองค์กร							

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู	ความถูกต้องเหมาะสม			ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
3.2.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	4.14	0.95	มาก	4.43	0.75	มาก
3.2.2 การสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ของชุมชน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.86	0.37	มากที่สุด
3.3 ปัจจัยด้านครู						
3.3.1 ทักษะในงานวิชาการของครู	4.29	0.90	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
3.3.2 เจตคติต่อการเป็นครู	3.86	0.97	มาก	4.43	0.75	มาก
3.3.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.14	0.95	มาก	4.86	0.37	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.30	0.80	มาก	4.63	0.52	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.34	0.75	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินความถูกต้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยองในภาพรวม แสดงว่า ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.77) สำหรับความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในภาพรวม พบว่า ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47)

อภิปรายผล

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหาร ความสามารถด้านวิชาการของโรงเรียน บรรยากาศองค์กรและความพร้อมด้านทรัพยากร 2) ปัจจัยนอกองค์กร ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนการสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ของชุมชน และ 3) ปัจจัยด้านครู ได้แก่ ทักษะในงานวิชาการของครู เจตคติต่อการเป็นครู และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากในการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดการมีส่วนร่วมของครูช่วยให้การบริหารงานวิชาการสามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในแนวทางที่สอดคล้องกับ สวานาเบิร์ก (Swanaburg, 1996) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ดีนั้น ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ คือ การไว้วางใจกัน มีความผูกพัน ตั้งเป้าหมายร่วมกันมีวัตถุประสงค์ในการทำงานที่ชัดเจน และมีความรับผิดชอบต่องานตลอดจนเป็นอิสระในการทำงาน ซึ่ง วรเมธี บุญยก (2563) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้อิสระในการดำเนินงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มกำลัง ความสามารถให้อำนาจในการตัดสินใจ และมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร

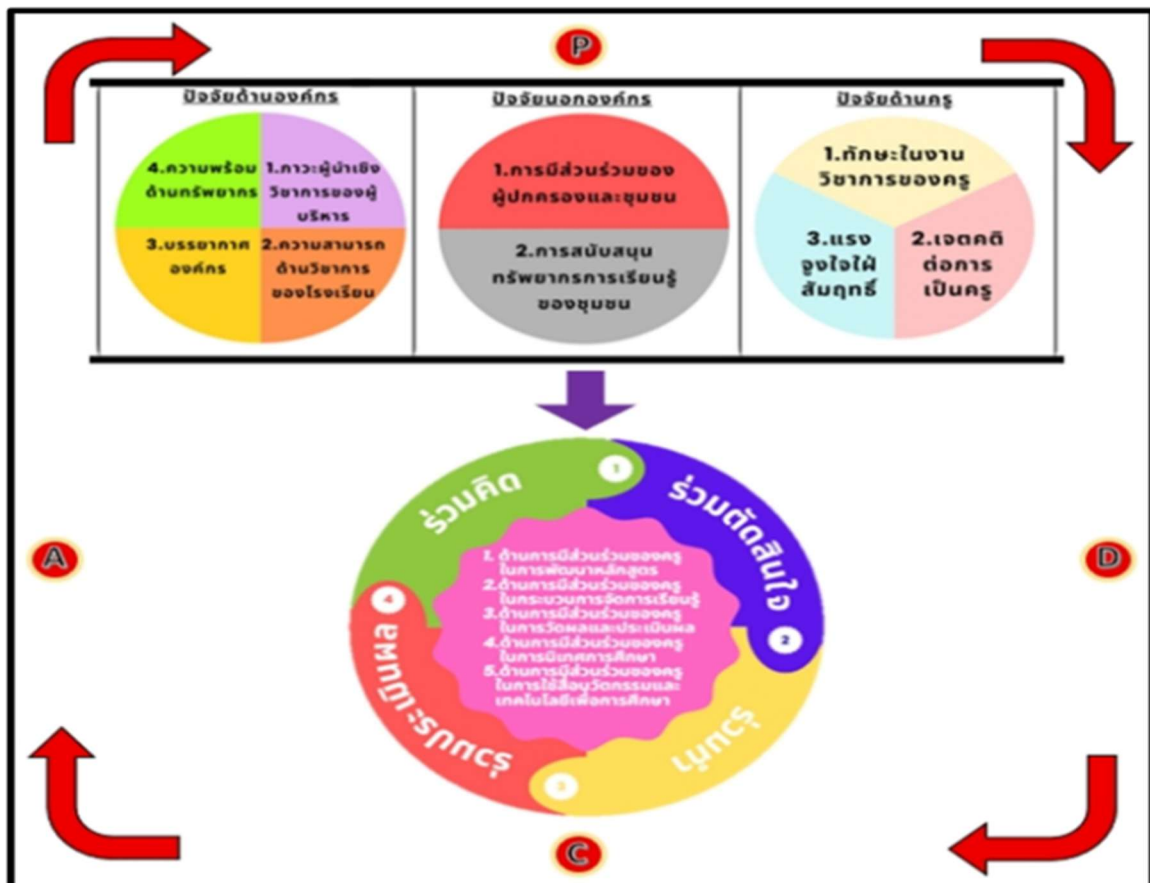
2. รูปแบบสมการโครงสร้างเชิงทฤษฎีของปัจจัยเชิงสาเหตุสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ดังนั้น เพื่อการประเมินที่แม่นยำกว่า ดังที่ Cohen & Uphoff (1980) เสนอ

ไว้ว่า รูปแบบที่ดี ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงมีประโยชน์ในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น จากการใช้รูปแบบได้ โดยสามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตและหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบควรจะระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือ ในการพยากรณ์แล้วยังใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายปรากฏการณ์ได้อีกด้วย และรูปแบบควรเป็นเครื่องมือ ในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษาด้วย

3. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้การบริหาร ด้วยหลักวงจร P D C A มีองค์ประกอบ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการบริหารและกระบวนการพัฒนา ได้ผ่านการพิจารณาเพื่อปรับปรุงจากผู้ทรงคุณวุฒิและโดยผลการประเมินความถูกต้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลด้านการมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นการหลอมรวมปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครู สอดคล้องกับแนวคิดสอดคล้องกับแนวคิดของสุธีระ ประเสริฐสรรพ (2562) ได้แก่ ขั้นตอนวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ขั้นตรวจสอบ และประเมินผล (Check) และขั้นปรับปรุง / การนำไปใช้ (Act)

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานหลักในการบริหารของสถานศึกษา คือ มุ่งให้การเรียนการสอนของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง ไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของครูในการวัดผลและประเมินผล 4) ด้านการมีส่วนร่วมของครูในการนิเทศการศึกษา และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมของครูในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อครูที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเกิดจากอิทธิพลทางด้านภายในองค์กร ภายนอกองค์กรและอิทธิพลจากตัวของครูเอง ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านองค์กร 2) ปัจจัยนอกองค์กร และ 3) ปัจจัยด้านครู

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง

เอกสารอ้างอิง

- จักรพันธ์ แก้วพันธ์ และ พิภพ วังเงิน. (2566). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *วารสารนวัตกรรม
การศึกษาและการวิจัย*, 7(1), 19-35.
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2563). *แนวคิดทฤษฎีหลักการบริหารการศึกษา*. กำแพงเพชร: เกรียงไกรพานิช.
- วรมณี บุญยก. (2563). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ [เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเสนอ
ผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8, หน้า 2114 – 2125].
- สุธีระ ประเสริฐสรรพ. (2562). *เพาะพันธุ์ปัญญา: ปัญญาการศึกษาจึงผลิบาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- สุพัชชา มากะเต, ภัคณัฐ สมพงษ์ธรรม และ พรรณวลัย เกวระระ. (2564). ปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคกลาง. *e-Journal of
Education Studies, Burapha University*, 3(2),19 - 36.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดระยอง (พ.ศ.
2566 – 2569)*. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N.T. (1980). *Participations place in rural development: Seeking clarity
through specificity*. New York: World Developments.
- Swansburg, R. (1996). *Management and Leadership for Nurse Management*. Boston: Jones
and Bartlett.